

# ΠΑΝΟΠΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΨΗΡΩΤΕΑ

Ἐνταῦθα ἐτησίᾳ . . . . . Φράγ. 12.  
Ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἐτησίᾳ » 14.  
Διὰ τὰ δημόσ. & δημοτ. γραφεῖα » 20.  
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐν γένει ἐτησ. » 16.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΝΟΠΗΣ

παρὰ τὴν Δουτ. Ἐκκλησίαν.  
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ  
ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ

Διὰ τὰ δικαστικά ἔγγραφα ἐν γένει τὸν στίγον . . . . . λεπτά 20.  
Διὰ διατριβάς, εἰδοποιήσεις κλπ. κατ' ἀποκοπὴν.

## Περὶ Χίου.

Μετὰ τὰ δεινὰ τὰ ἐσκήψαντα ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἐπὶ τῆς ὠραίας καὶ πολυπαθοῦς νήσου, καὶ μετὰ τὰς ὑπὲρ τῶν παθόντων συμπαθείας σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης ἀπάσης, ἐπέρχεται τὸ ἐρώτημα ἐὰν ἡ νῆσος αὕτη μέλλει νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος, ἢ ἐὰν ἔχη καθῆκον ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις, ἢ ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας εὐχερῶς καὶ ἀδαπάνως τὴν νήσον φορολογῶσα, νὰ προνοήσῃ περὶ τοῦ νέου συνοικισμοῦ αὐτῆς. Διότι ἄλλως ἕκαστος Χίος δικαιούται νὰ εἴπῃ τῇ Κυβερνήσει αὐτοῦ τάδε: Ἰκανοὺς ἤδη αἰῶνας τὰς πλουσίας προσόδους τῆς Πατρίδος μου ὡς κυρίαρχος δύναμις ἐφορολόγεις, καὶ οὐδεμίαν οὐδέποτε ὑπέστῃς δαπάνην οὔτε περὶ καθαρισμοῦ καὶ ἐπισκευῆς τοῦ λιμένος αὐτῆς, οὔτε περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν συμπατριωτῶν μου, οὔτε περὶ ῥυμοτομίας, ὑπονομοποιήσεως καὶ καλλωπισμοῦ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολυπληθῶν χωρίων τῆς πατρίδος μου. Ὅλα ταῦτα ἰδίως ἀναλώμασιν ὁ ἰδιώτης ἐγὼ προήγαγον καὶ συνετήρησα ἕως τώρα, σοῦ μόνου περιοριζομένου νὰ μοι στέλλεις φρουροὺς ἵνα μοι ἐπιδεικνύσῃ τὴν βαρβαρότητά σου, ἵνα μοι ἀναμιμνήσκωσι τὰς λεηλασίας, τὰς ἀτιμώσεις καὶ τὰς σφαγὰς, ἃς αἱ ὄρδαί σου ἐπήγαγον πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν εἰς τὴν ὠραίαν πατρίδα μου. Καὶ τέλος πάντων τούτους καὶ σὲ ἐκ τοῦ ἰδρώτος μου διέθρεψα καὶ ἐπίανα, τούτους καὶ σὲ ἐκ τῶν προσόδων μου, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἀποδεκατιζομένων, μέχρις ἀσυνειδησίας καὶ ἀπληστίας ἐκόρρεσα. Ἦδη ἐνέσκηψεν ἐπ' ἐμέ, ἐπὶ τοὺς συμπολίτας καὶ ἐπὶ τὴν πατρίδα μου ἡ ὀλεθρία καὶ ἀπαισιωτέρα τῶν καταστροφῶν. Ἐρωτῶ Σε τί διανοεῖσαι; Φρονεῖς ὅτι οἱ φιλέλληνες ἢ οἱ ὁμογενεῖς ἔχουσι καθῆκον νὰ μὲ διαθρήψωσι πεινῶντα, καὶ νὰ μὲ ἐνδύσωσι γυμνητεύοντα, καὶ αὐτοὶ οὔτοι νὰ μοι παράσχωσι τὰ μέσα τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ἔρειπίων μου, ἢ σὺ ὀφείλεις νὰ μοι παράσχῃς τὰ μέσα ταῦτα ὡς πᾶσαι αἱ Κυβερνήσεις, ὅσαι πατρικῶς μεριμνῶσι περὶ τῶν ὑπηκόων των, καὶ μετὰ στοργῆς μητρικῆς σπεύδουσιν εἰς ἐπούλωσιν τῶν θανασίμων πληγῶν των; Ἴδου τίς ἡ θέσις τῶν κατοίκων τῆς ἀτυχοῦς νήσου ἰδοὺ τίνα τὰ οὐσιώδη ζητήματα, περὶ ἃ πρέπον εἶναι νὰ στραφῇ ἡ νοημοσύνη καὶ αὐταπάρνησις τῶν σοβαροτέρων καὶ σπουδαιοτέρων ἐκ τῶν περισωθέντων Χίων.

Καὶ δὴ ἃς συνέλθωσιν ἐν κοινῇ οἱ κάτοικοι τῆς καταστραφείσης νήσου, ἃς συστήσωσιν ἀμέσως ταῖς κατὰ τὰ χωρία δημογερονταῖς ὅπως ὑπὸ μίαν καὶ δρόθυμον ἐνεργούντες ἔμπνευσιν αἰτήσωνται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῶν τὴν συνδρομὴν πρὸς ἀνάστασιν τῆς κατερημαθείσης πατρίδος των, πρὸς ἀνάγερσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων των, πρὸς ῥυμοτόμησιν τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων των, πρὸς ὁδοποιεῖαν τῆς νήσου των, καὶ ταῦτα ἐν χρόνῳ ὀρισμένῳ καὶ διὰ θυ-

σιῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεώς των καὶ ἑαυτῶν. Ἐὰν δέ, ὀπερ πιθανώτατον, ἡ Ἰ. Πύλη παρακούσῃ εἰς τὰς δικαίας αὐτάς ἀξιώσεις των, καὶ οὐδεμίαν περὶ αὐτῶν λάβῃ πρόνοιαν, τότε ἃς ἀποταθῶσι πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἃς ἐκθέσωσιν αὐταῖς τὴν τε παρελθούσαν καὶ τὴν παρούσαν κατάστασίν των, ἃς ἀναμνήσωσιν αὐταῖς οἷα μὲν ὑπέστησαν κατὰ τὸ 21, οἷα δὲ ἠφίστανται νῦν, ἐγκαταλελειμμένοι ὑπὸ τῶν κρατούντων τῆς νήσου εἰς τὴν ἰδίαν τύχην καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν ἐξευγενισμένων λαῶν, καὶ ἃς ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτῶν προστασίαν τοιαύτην, ὥστε νὰ αὐτοδιοικῶνται ὑπὸ ἴδιον ἡγεμόνα ἢ νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῶν ἐλευθέρων αὐτῶν ἀδελφῶν, ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὑπὸ τὴν αἰγίδα Κυβερνήσεως ὁμοφύλου, πολλὰς καὶ πολυτίμους παρασχούσας αὐτοῖς ὑπηρεσίας καὶ σωτηρίας βοθηθείας ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν, ἐν ἡμέραις λιμοῦ καὶ ἀπυγνώσεως. Ὅτι ἡμεῖς ἐπιμένομεν ἡμεῖς ὀφείλουσι νὰ σκεθῶσιν οἱ Χίοι ἤδη, ὅτε κατεγράψαν, ἤδη ὅτε οὐδὲν πλέον νὰ ἀπολέσωσιν ἔχουσιν, ἤδη ὅτε πέραν ἔλαβον τῆς ἀναισθησίας καὶ ἀναληγσίας τῆς Κυβερνήσεώς των, Κυβερνήσεως φρονούσης ὅτι μόνον ἵνα φορολογῇ ἀφειδῶς τὴν περιουσίαν τοῦ Ῥαγιά εἶναι προωρισμένη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ δαπανᾷ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, πρὸς ἀνάστασιν αὐτοῦ πεσόντος, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ ἀτυχήσαντος. Τοὺς εἰδομεν, τοὺς εἶδον ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι, ὅτι εἶναι ἀνάληγτοι, ἀναισθητοὶ καὶ ἴσως ἴσως ἐπιχαιρέλακοι ἐπὶ τοῖς παθήμασι τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Χίων οἱ τῆς νήσου κάτοχοι. Μετὰ τοιούτων κυρίων δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ τοῦ λοιποῦ συμβίωσις, παρὰ ἐὰν νοήσωσιν, ὅτι ὀφείλουσι νὰ προνοήσωσι πατρικῶς ὑπὲρ τῶν δούλων αὐτῶν, ἄλλως ἃς ἀφήσωσι τοὺς παθόντας νὰ προνοήσωσιν αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν περὶ τῆς τύχης καὶ τοῦ μέλλοντός των.

Ὁ ἐν Λονδίῳ ἰδιαιτέρος ἡμῶν ἀνταποκριτῆς συντόμως μὲν ἀλλ' ἐκφραστικώτατα περιγράφει τὰς ἐντυπώσεις ἃς παρὰ τοῖς ἐκεῖσε φιλέλλησιν ἐπροξένησεν ἡ ἀπάντησις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν κοινὴν τῶν δυνάμεων διακοίνωσιν, καὶ ὅποια θὰ ἦνε ἡ στάσις αὐτῶν ἐν περιπτώσει πολέμου μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος.

Ὁ αὐτὸς ἀνταποκριτῆς ἡμῶν εἰς τὰ περὶ Χίου ἀναγράφων ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ὑπὲρ τῶν παθόντων Χίων συνεισφοράς, δὲν παραλείπει νὰ σημειώσῃ καὶ τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, ἣν προὔξενῃσεν εἰς τὸν ἐν Χίῳ ἀνταποκριτὴν τῆς «Σημείας» ἡ ἔκτροπος συμπεριφορὰ τοῦ Σαδῆκ πασά, διοικητοῦ τῆς νήσου καὶ ἡ ἀδιαφορία αὐτοῦ πρὸς διά-





